

чується право на апеляційне та касаційне оскарження рішень адміністративного суду, крім випадків, встановлених цим Кодексом.

Так, дана норма викладена без урахування Верховного Суду України, однак, беручи до уваги те, що главою 3 КАС України регламентовано порядок перегляду рішень Верховним Судом України, він має місце в механізмі оскарження судових рішень. Очевидно, така ситуація виникла у зв'язку із внесенням змін до чинного законодавства, що врегульовує повноваження Верховного Суду України, усунення повторної касації тощо.

Деякі принципи рекомендовані міжнародними організаціями й можуть бути втілені в національне законодавство з метою більш ефективного здійснення адміністративного судочинства, зокрема, виокремлення принципу попереднього судового захисту прав скажника під час розгляду адміністративних справ [Рекомендація Комітету Міністрів Ради Європи від № R (89)8 стосовно тимчасового судового захисту в адміністративних справах. Прийнята Кабінетом Міністрів України 13 вересня 1989 року на 428-й нараді заступників міністрів: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://apelyacia.org.ua/node/82230>).

Таким чином, проблеми законодавчого закріплення принципів адміністративного судочинства потребують належного вирішення на законодавчому рівні, зокрема, стосовно усунення колізій норм чинного законодавства з метою посилення юридичних гарантій прав та свобод громадян, оскільки лише послідовна і взаємоузгоджена сукупність дій призведе до вдосконалення та забезпечення ефективного функціонування системи адміністративного судочинства.

Иртегов В. К.

*Национальный университет «Одесская юридическая академия»,
старший преподаватель кафедры организации судебных и
правоохранительных органов*

ВЫЕЗДНАЯ СЕССИЯ СУДА – ВАЖНОЕ СРЕДСТВО РАСШИРЕНИЯ ГЛАСНОСТИ СУДОПРОИЗВОДСТВА И ПОВЫШЕНИЕ ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ РОЛИ СУДЕБНОГО ПРОЦЕССА

Суд – единственный орган государственной власти, осуществляющий правосудие. Ему отводится важная роль в претворении в жизнь идеи законности, охрана прав и законных интересов государственных, общественных организаций и граждан.

Осуществляя правосудие на принципах верховенства права, суд обеспечивает каждому право на справедливое судебное разбирательство, на уважение прав и свобод, гарантированных Конституцией и законами Украины, а также международными договорами, согласие на обязательность которых дано Верховной Радой Украины.

Выездная сессия суда является одним из важнейших средств осуществления принципа открытости судопроизводства. Она проводится в целях усиления воспитательного воздействия всех форм судебной деятельности, что достигается максимальным использованием возможностей гласности проводимых судебных процессов.

Гласность ее расширение в условиях дальнейшей демократизации нашего общества – общий принцип государственной деятельности. Для суда – это еще и непреложное требование закона.

Судами накоплен не малый опыт проведения открытых судебных процессов в производственных и других коллективах. Большинство их отличает четкая организация, надлежащий уровень судебной культуры, что и предопределяет эффективность воспитательного воздействия. Уже само по себе разбирательство дела судом, всестороннее и объективное исследование всех его обстоятельств играет большую воспитательную, предупредительную роль. И наоборот, поверхностное проведение судебного следствия, поспешность в исследовании материалов дела, пренебрежительное отношение к отдельным его обстоятельствам и деталям не только не способствуют успешной борьбе с преступностью, но и ослабляют ее, приносят большой вред.

Поэтому очень важно, чтобы правосудие во всех случаях и при всех условиях осуществлялось в строгом соответствии с требованиями действующего законодательства, призванного обеспечить вынесение законного и обоснованного решения по каждому делу.

Проведение процесса на высоком профессиональном уровне требует тщательной подготовки совместных усилий судьи-председательствующего по делу, прокурора поддерживающего государственное обвинение, местных органов власти. Понятно, что непосредственная обязательность по организации публичного судебного процесса возлагается на судью – председательствующего по делу. Однако это не освобождает председателя суда от обязанности осуществлять свой контроль и оказывать помощь в организации процесса.

До начала судебного заседания судье необходимо лично убедиться в явке вызываемых к судье лиц, в готовности помещения, где будет проводиться процесс, в выделении комнаты для совещания судей, а также места для свидетелей и конвоя.

Судья, ведя процесс, обязан строго соблюдать нормы судебной этики, не проявлять поспешности и нетерпения, быть одинаково вежливым, ровным и внимательным в обращении со всеми участниками процесса и требовать того же от представителей государственного обвинения и защиты.

При ведении процесса не следует злоупотреблять малопонятными для присутствующих юридическими и судебно-медицинскими терминами, допускать условное сокращение.

Приговор (решение) провозглашается отчетливо и достаточно громко, чтобы присутствующим было хорошо слышно его содержание.

Весь ход процесса должен быть направлен на то, чтобы присутствующие на процессе убедились в справедливости принятого решения, морально осудили преступление и извлекли для себя последний урок на будущее.

Юрко С. С.

Черкаський факультет Національного університету «Одеська національна юридична академія», викладач кафедри загально-правових дисциплін

СУДОВИЙ ПРЕЦЕДЕНТ У ДІЯЛЬНОСТІ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ

За останні роки правовий статус Верховного Суду України зазнав кардинальних змін, що актуалізує дослідження в даній сфері. Стаття 125 Конституції України проголошує Верховний Суд найвищим судовим органом. Його «найвищість» повинна бути підкріплена як судовими так і несудовими повноваженнями. При чому останні, можливо, є навіть більш значимими, адже судові повноваження здійснюють суди всіх рівнів, а от спрямувати судову практику у певне конструктивне русло та забезпечувати її єдність є зазвичай прерогативою лише вищих судових органів. З одного боку, внаслідок реформаційних процесів була суттєво обмежена підсудність Верховного Суду України та повноваження щодо узагальнення судової практики, а з іншого – було надано право створювати своєрідні прецеденти, що є обов'язковими для всіх судів України.

Як відомо, судовий прецедент як джерело права в Україні існував в доволі обмежених формах. Лише рішення Європейського суду з прав людини однозначно мали характер прецедентів. Законом України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» практика Європейського Суду, тобто його прецедентне право, офіційно визнана джерелом права України (ст. 17). Постанови Пленуму Верховного Суду України носили по суті рекомендаційний характер для того щоб встановити єдиний підхід до правозастосування, а суди не мали права керуватися постановами Пленуму для обґрунтування своїх судових рішень, проте у мотивувальній частині своїх вироків, ухвал чи постанов могли, за необхідності, зазначати про врахування ними офіційних роз'яснень Пленуму. Та й саме прецедентне право формується шляхом винесення конкретних рішень по конкретних справах, а не шляхом узагальнення практики окремих категорій справ.

За останні роки, ситуація в плані застосування судового прецеденту кардинально змінилася. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» стаття 13 передбачає обов'язковість урахування (преюдиційність) судових рішень для інших судів, а Розділ XII «Прикінцеві положення»